

ROMAI

Romų jaunimas koncertuoja Akmenės aikštėje 2015 m.
Nuotr. L. Rozgos

ROMAI - tautinė diaspora, Akmenės rajone negausi ir būdinga tik Akmenės miestui. Teigiama, jog tikroji romų Lietuvoje ir kai kuriose kitose valstybėse vadinamų čigonais, tėvynė esanti šiaurės vakarų Indija, kurią jų protėviai paliko prieš 1000 metų. Patys čigonai save vadina *rom*, jų kalba *rom* - vyras, *roma* - žmonės. Pasaulyje esama ne mažiau kaip 10 mln. romų. Ypač gausios jų diasporos Balkanų valstybėse, Rumunijoje, Ispanijoje, JAV, Egipte. Lietuvoje 2001 m. gyveno 2571 romas. Į Lietuvą romai pateko XV a. viduryje per Lenkiją, tuometiniai valstybės valdovai buvo gana tolerantiški atvykėliams, buvo įteisinta ir savita romų savivalda.

Prieš II pas. karą Lietuvoje romai turėjo visas pilietines teises, tačiau į visuomenę glaudžiau neintegrovosi. Hitlerinės okupacinės valdžios vykdytas genocidas pražudė apie 500 čigonų tautybės žmonių - apie trečdalį visos diasporos. Ir sovietinės santvarkos metais romai laikėsi atokiai nuo politikos, uždaras jų bendruomenės valdžiai buvo ir dabar yra sudėtinga kontroliuoti. TSRS aukščiausiosios tarybos prezidiumas 1956 paskelbė įsaką „Dėl valkataujančių čigonų įtraukimo į darbą“. Vengiančius įsidarbinti imta tremti į kitus miestus, atskiriant nuo giminių. Kai kurias Mažeikiuose gyvenusių romų šeimas ištrėmė į Zagarę, Joniškį, o Jokūbo Kleino ir Silvijaus Bagdonavičiaus šeimas atitrėmė į Akmenę. Akmenės mst. 2011 m. gyveno 48 romai (17 suaugusių ir 31 vaikas), jie buvo įsikūrę 5 gyvenamosiose patalpose.

Inf.: VLE, t. 4.